

DOI: 10.46340/ephd.2020.6.2.10

Stanislav StepanchenkoORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-3035-358>

National Pedagogical Dragomanov University, Ukraine

THE VESSEL AS A MAN'S BODY IN 1 THESSALONIANS 4:4. ANALYSIS AND CRITICISM OF INTERPRETATION

Станіслав Степанченко

Національний педагогічний університет імені М.П.Драгоманова, Україна

ПОСУДИНА ЯК ТІЛО ЛЮДИНИ В 1 СОЛУНЯН 4:4. АНАЛІЗ ТА КРИТИКА ІНТЕРПРЕТАЦІЇ

The passage 1 Thessalonians 4: 4 remains the Crux Interpretum for biblical scholars from the period of the Church Fathers to the present day. The main problem of the text is the ambiguous understanding of the Greek word κτᾶσθαι "to hold, to take, to possess," and as a result of the next word σκεῦος "vessel". Thus, three options were suggested for understanding the text, reflected in the translations. Those who understood the verb κτᾶσθαι in the ingressive sense, translated the text as "to take a wife in holiness and honor". Those who saw in the word κτᾶσθαι a durative sense, understood the text as "living a holy life with his wife". The third variant took the durative sense of the verb κτᾶσθαι but changed the meaning of the noun σκεῦος on the body of a man. Thus the text was translated as "keep your own body in holiness and honor". This article proposes that in terms of vocabulary and syntax analysis, the text of 1 Thessalonians 4:4 is better understood as: "that each of you should learn to control your own body in holiness and honor".

Keywords: vessel, body, σκεῦος, gain, control, κτᾶσθαι.

Головна проблема уривку 1 Солунян 4:4 пов'язана з неоднозначним взаємозв'язком двох слів κτᾶσθαι «тримати/володіти» і σκεῦος «посудина». Зазвичай вважалося, що слово κτᾶσθαι вживається в теперішньому часі лише в інгресивному сенсі і тоді має значення «заволодіти, придбати для себе, придбати, отримати»¹. В такому разі слово σκεῦος дійсно краще розуміти як вказівку на дружину, оскільки для σκεῦος є випадки фігуративного вживання зі значенням «жінка, дружина»². Тоді фраза може набути значення «взяти собі дружину». Такому значенню слідує деякі дослідники та окремі англійські переклади³.

Однак, як буде показано нижче, існують суттєві аргументи, які унеможливають таке розуміння дієслова, оскільки контекст потребує іншого сенсу, а саме продовженої/дуративної дії дієслова. В такому разі уривок буде означати, що солунянам потрібно навчитись постійно «контролювати, тримати» κτᾶσθαι свою посудину в святості і честі. Як зазначає Кріс Карагуніс «очевидно ідея уривку містить як початковий/інгресивний, так і тривалий/повторюваний або дуративний сенси»⁴.

¹ Bauer, W., Danker, F. W. (2000). *A Greek-English lexicon of the New Testament and other early christian literature*. Chicago: University of Chicago press, 455; Liddell, H. G., Scott, R., Stuart, H., Jones, A. (1996). *Greek-English Lexicon*. Oxford: Clarendon, 1001.

² Louw, J. P., Nida, E. A. (1988). *Greek-English lexicon of the New Testament: Based on semantic domains*. New York, NY, USA: United Bible Societies, 132.

³ Revised Standard Version, New American Standard Bible.

⁴ Caragounis, C. (2002). Parainesis on ΑΓΙΑΣΜΟΣ (1 Th 4:3–8). *Filologia neotestamentaria*, 15, 145.

Мета статті: дослідити вживання слова κτᾶσθαι та σκεῦός в Біблійній та екстрабіблійній літературі.

Далі, відштовхуючись здебільшого від філологічного дослідження та окремих праць, спочатку будуть наведені десять ключових тез, які вказують на продовжувану дію дієслова κτᾶσθαι на відміну від початкової, інгресивної дії, потім буде розглянуті контексти вживання слова σκεῦός зі значенням «тіло».

1. Як зазначає Антоніус Яннаріс, інгресивний сенс слова «взяти, набути» легко може перейти у дуративний сенс «володіти»¹.

2. Дуративний сенс κτᾶσθαι видно з його поєднання в реченні².

3. Кріс Карагуніс стверджує, що похідні від цього кореня мають дуративний сенс (тривалого) володіння³.

4. Ігнатій Антіохійський звично вживає це слово в лінійному, тривалому значенні⁴.

5. Златоуст, який розмовляв майже тією ж грецькою мовою що й Павло, пояснює інфінітив теперішнього часу κτᾶσθαι в тривалому значенні: «Ἄρα ἡμεῖς αὐτὸ κτῶμεθα, ὅταν μὲν καὶ καθαρὸν καὶ ἔστιν ἐν ἀγιασμῷ ὅταν δὲ ἀκάθαρτον, ἀμαρτία»⁵.

6. В грецькій мові папірусів існують свідчення дуративного сенсу не тільки для перфекту, але й для теперішнього і майбутнього часу. Наведемо лише декілька з багатьох прикладів. В оксирінському папірусі 23 р. н.е., Р.Оху. П.259.6⁶, Теон присягається, що він має (володіє) тридцять днів κτήσεσθαι ἡμ[έ]ρας τριάκοντα, щоб повернути людину яку він витягнув із в'язниці.

Також два випадки вживання в Tebtunis Паругі датований 118 р. до н.е.. Перший, «...πάντας τελεῖν καθὰ καὶ οἱ ἄλλοι [οἱ] τὴν [φό]ριμον κεκτημένοι...»⁷, тут перфект κεκτημένοι вживається у значенні теперішнього часу і можна перекласти «володіти». Оскільки в контексті мова йде про різні деталі оподаткування тих, хто володіє κεκτημένοι хорошою для землеробства землею. Другий випадок вживання з'являється в кінці документу «μηδ' ἄλλους κτᾶσθαι μηδὲ χρῆσθαι τοῖς τε λινοφαντικοῖς καὶ βυσσοῦργικοῖς ἐργαλείοις»⁸. В даному прикладі мова йде про те, що забороняється набувати κτᾶσθαι знаряддя для праці певних видів робіт⁹. Як зазначає Ріго, тут слово κτᾶσθαι однозначно має продовжуване значення¹⁰.

Більше того, свідчення з папірусів взагалі не дозволяють провести чітку різницю між вживанням теперішнього часу і перфектом в повсякденній або народній грецькій мові¹¹.

7. Слово κτᾶσθαι зустрічається 6 разів в Новому Заповіті¹², окрім нашого випадку. Зазвичай прийнято було тлумачити Aktionsart всіх випадків входження κτᾶσθαι інгресивним способом дії, або починальним. Але, як зауважив Кріс Карагуніс, в двох з цих шести випадків при глибшому аналізі,

¹ Jannaris, A. N. (1897). *An historical Greek grammar, chiefly of the Attic dialect as written and spoken from classical antiquity down to the present time: founded upon the ancient texts, inscriptions, papyri and present popular Greek*. London: Macmillan, 438.

² Наприклад у Фукидіда 4:86, ἐχθίονα...ἀρετὴν κατακτῶμενοι. Thucydides (1920). *History of the Peloponnesian War*, Volume II: Books 3-4. Translated by C. F. Smith. (Loeb Classical Library 109). Cambridge, MA: Harvard University Press, 360-361.

³ Caragounis, C. (2002). Parainesis on ΑΓΙΑΣΜΟΣ (1 Th 4:3-8). *Filologia neotestamentaria*, 15, 145. Також це видно у Horsley, G. H. R. (1982). *New Document Illustrating Early Christianity*. Macquarie University, 2, 89.

⁴ Ehrman, B. (2003). *The Apostolic Fathers. I: I Clement, II Clement, Ignatius, Polycarp, Didache* (Loeb classical library 24). Cambridge (Mass.): Harvard University Press, 218-220, 254, 284, 318-320.

⁵ Migne, J. P. (1862). *Patrologia Graeca*. Paris, 62, 421. Schaff, P. (1978). *A select library of the Nicene and post-Nicene fathers of the christian Church*. Grand Rapids (Mich.): Eerdmans, 345.

⁶ Abercrombie, J. R. (1978). The University Museum's Collection of Papyri and Related Materials. *Expedition*, 20 (2), 32-37. «ὁμνύω Τιβέριον Καίσαρα Νέον Σεβαστὸν Αὐτοκράτορα εἶ(*) μὴν κτήσεσθαι ἡμ[έ]ρας τριάκοντα ἐν αἰ(*) ἀ[πο]καταστήσω ὃν ἐγγεγύημαι(*) παρὰ σοῦ ἐκ [τ]ῆς πολιτικῆς φυλα[κ]ῆς». Повний перелік входжень в папірусах в статті Caragounis, C. (2002). Parainesis on ΑΓΙΑΣΜΟΣ (1 Th 4:3-8). *Filologia neotestamentaria*, 15, 146-147.

⁷ Grenfell, B., Hunt, A. S., Smyly, J. G. (1902). *The Tebtunis papyri* (Graeco-Roman memoirs 4). London: Frowde, 24.

⁸ Там само, 30.

⁹ Там само.

¹⁰ Edgar, C., Hunt, A. S. (1963). *Non-literary papyri: Public documents*. London: Heinemann, 75.

¹¹ Rigaux, B. (1956). *Saint Paul, les épîtres aux Thessaloniens (Études bibliques)*. Paris: Gabalda, 505.

¹² Elgvin, T. (1997). To master his own vessel. 1 Thess 4.4 in light of new Qumran evidence. *New Testament Studies*, 43 (4), 611.

інгресивний спосіб дії дуже сумнівний, натомість продовжувана дія, дуративна, краще вписується в контекст¹. Перший текст це Єв. від Матвія 10:9 «Μὴ κτήσησθε χρυσὸν ... εἰς τὰς ζώνας ὑμῶν» інгресивне значення κτᾶσθαι в перекладі може бути таким, як наприклад в перекладі Огієнка «Не беріть ані золота ... до своїх поясів»², або в словнику BDAG «придбати золото (щоб покласти його) в свої (грошові) пояси»³. Але такий сенс штучний і вимушений, оскільки продиктований припущенням що в інфінітиві κτᾶσθαι повинен мати інгресивний, початковий спосіб дії. Тому виникає питання, чому не вжити тут слово «покласти», оскільки κτήσησθε не має цього значення? Кращим змістом тексту, зважаючи на те, що мова йде про тривалу подорож, був би продовжуваний, дуративний спосіб дії «не носіть (зберігайте) гроші в своїх гаманцях».

Другий важливий текст, це Луки 21:19 «ἐν τῇ ὑπομονῇ ὑμῶν κτήσασθε τὰς ψυχὰς ὑμῶν». В перекладі Огієнка текст звучить так «терпеливістю вашою душі свої ви здобудете». Карагуніс влучно зазначає, що навіть якщо цей текст відноситься до есхатологічного спасіння, а не до збереження (або володіння) душ в терпінні, тут не говориться про те що вони набудуть, чи отримають те, чого в них ще немає, тобто життя вічного, але «збережуть» те, що в них вже є, тобто їх душі. А це передбачає продовжувану дію дієслова.

Але, окрім цих двох текстів Нового Заповіту, є ще один, третій. Це уривок з Єв. від Луки 18:12 «νηστεύω δις τοῦ σαββάτου, ἀποδεκατῶ πάντα ὅσα κτῶμαι»⁴. Каррас, слідуючи словнику Ліддела Скотта⁵ відносить теперішній час κτῶμαι⁶ до можливого перфекту і вказує що слово набуває дуративного сенсу⁷. Незважаючи на заперечення Карагуніса⁸, ідея в Лк. 18:12 виражає продовжувану дію, оскільки десятина дається з усього що людина надбала за певний проміжок часу, що передбачає дуративну дію. Вірогідно Карагуніс сплутав два дієслова «давати» і «набувати», де «давати десятину» ἀποδεκατῶ дійсно має інхотивний сенс, на відміну від κτῶμαι, де мова йде про набування того, з чого потім в один момент буде дана десятина.

Отже, ми бачимо, що вживання κτᾶσθαι в Новому Заповіті не таке однозначне, як вважалося раніше, але половина випадків вживання має продовжену дію дієслова.

8. В септуагінті представлено багато входжень для κτᾶσθαι з тривалим способом дії для неперфектних форм дієслова. Наведемо декілька прикладів: Прип. 1:14 «і будемо всі мати κτησόμεθα один гаманець, і всі матимемо γενηθήτω одну сумку. Також Ис.1:3 «ἐγὼ βοῶς τὸν κτησάμενον...», у Огієнко «віл знає свого власника...». Весь перелік вживань у септуагінті наводять Ласт Дж., Е. Айнікель та К. Хаушпі⁹.

9. Маурер висловив припущення, що Павло який вільно говорив і єврейською і грецькою, переклав би єврейську фразу פִּשְׁרָא לְעַבְדָּא «володіти жінкою сексуально» грецькою κτᾶσθαι γυναίκα¹⁰. Таким чином в грецькому варіанті слово κτᾶσθαι мало би дуративний сенс. Але, тут є декілька суттєвих проблем в аргументації. Слово לְעַבְדָּא в септуагінті зазвичай перекладається як συνοικέω «жити разом у шлюбі». Наприклад: Бут. 20:3; Повт. Закону 21:13; 22:22; 24:1; Прип. 30:23; Ис. 62:4,

¹ Тут і далі, грецький текст Нового Заповіту буде цитуватись по виданню Nestle, E., Aland, K., Nestle, E., Aland, B. (2012). *Novum Testamentum Graece* (28. rev. Aufl. ed.). Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft. Матф. 10:9 «Μὴ κτήσησθε χρυσὸν μηδὲ ἄργυρον μηδὲ χαλκὸν εἰς τὰς ζώνας ὑμῶν»; Лук. 18:12 «νηστεύω δις τοῦ σαββάτου, ἀποδεκατῶ πάντα ὅσα κτῶμαι»; Лук. 21:19 «ἐν τῇ ὑπομονῇ ὑμῶν κτήσασθε τὰς ψυχὰς ὑμῶν»; Дії 1:18 «οὗτος μὲν οὖν ἐκτήσατο χωρίον ἐκ μισθοῦ τῆς ἀδικίας»; Дії 8:20 «εἶη εἰς ἀπόλειαν ὅτι τὴν δωρεάν τοῦ θεοῦ ἐνόμισας διὰ χρημάτων κτᾶσθαι»; Дії 22:28 «ἀπεκρίθη δὲ ὁ χιλιάρχος· ἐγὼ πολλοῦ κεφαλαίου τὴν πολιτείαν αὐτὴν ἐκτησάμην».

² Caragounis, C. (2002). Parainesis on ΑΓΙΑΣΜΟΣ (1 Th 4:3-8). *Filologia neotestamentaria*, 15, 146.

³ Тут і далі, Український переклад Біблії буде цитуватись по виданню *Біблія, або, Книги Святого Письма Старого и Нового Заповіту: із мови давньоєврейської й грецької на українську дослівно наново перекладена* (1523 p. ed.). (1977). Toronto: Canadian Bible Society.

⁴ Bauer, W., Danker, F. W. (2000). *A Greek-English lexicon of the New Testament and other early christian literature* / (3rd ed.). Chicago: University of Chicago press, 572.

⁵ Лк. 18:12 «Я пошу два рази на тиждень, даю десятину з усього, що тільки надбаю!»

⁶ Liddell, H. G., Scott, R., Stuart, H., Jones, A. (1996). *Greek-English Lexicon*. Oxford: Clarendon, 1001.

⁷ Carras, G. (1990). Jewish Ethics and Gentile Converts. Remark on 1 Thess 4:3-8. In Collins, R. F. (ed.) (1990). *The Thessalonian Correspondence*. Leuven: Peeters/Leuven University Press, 309.

⁸ Caragounis, C. (2002) Parainesis on ΑΓΙΑΣΜΟΣ (1 Th 4:3-8). *Filologia neotestamentaria* 15, 146.

⁹ Lust, J. (2003). *A Greek-English lexicon of the Septuagint*. Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, 736. Мураока наводить дещо інші варіанти в Muraoka, T. (2009). *A Greek-English lexicon of the Septuagint*. Leuven: Peeters, 416.

¹⁰ Kittel, G. (1964). *Theological dictionary of the New Testament*. Grand Rapids: Eerdmans, 360.

Сираха 25:8; 42:10. Дієслово ж κτάρουαи не вживається по відношенню до сексуальних стосунків чи одруження взагалі. Два рази зустрічається дієприкметник κекτημένους від κτάρουαи який перекладається іменниковою формою λυβ, це Прип. 16:22 і Сираха 6:4, але жоден з цих текстів не говорить ні про шлюб ні про сексуальні стосунки.

Еквівалент грецького κτάρουαи в єврейській Біблії це зазвичай слово נָלָך «набувати». Приблизно 68 випадків з всіх 90 входжень κτάρουαи в септуагінті, вживається נָלָך в єврейському тексті. Тому з точки зору слововживання в септуагінті і тексті масоретів не можна стверджувати, що фраза набуває значення «володіти жінкою сексуально».

10. На дуративне значення інфінітиву κτάρουαи вказує також його вживання в тісному взаємозв'язку з інфінітивом εἰδέναи, який забарвлює значення κτάρουαи. Дієслово οἶδα в сполученні з інфінітивом означає «знати (як) щоб...», «вчитись (як) щоб...». Така конструкція означає процес навчання, де навчання передбачає постійні спроби та продовжувану дію. Наприклад, Павло в листі до Филип'ян пише: «Οἶδα καὶ τελειοῦσθαι, οἶδα καὶ περισσεύειν...» (4:12). В цьому тексті він має на увазі що навчився жити і в потребі і в достатку, тобто стан який неодноразово повторювався, під час якого він навчився цим речам. Також ще один раз вживається конструкція інфінітив εἰδέναи у сполученні з інфінітивом в посланні до Колосян 4:6 «εἰδέναи ... ἀλοκρίνεσθαι» і означає «вчитись або вміти як відповідати». Саме в такому сенсі треба розуміти текст в 1 Сол. 4:4, Солунянам треба навчитись κτάρουαи свою «посудину» в святості і честі. Тому розуміння даного уривку у значенні «взяти собі дружину» неможливо. Дієслово κτάρουαи не тільки саме по собі може мати продовжену дію, але також у зв'язку з εἰδέναи набуває дуративного сенсу «тримати під контролем, контролювати».

Даний аналіз виявляє давно відому річ, але яка часто ігнорується дослідниками Нового Заповіту. Працюючи з грецькою мовою треба мати на увазі, по перше, що лексика не є жорстко закріпленою річчю, але гнучкою, по друге, треба зважати на діахронічний аспект мови, оскільки сам Новий Заповіт виникає в момент переходу від давньогрецької до сучасної грецької мови¹, треба розуміти що це передбачає постійний стан змін як лексики так і синтаксису. Тому з однієї сторони нечутливість до мінливості мови, і з іншої, тенденції осмислення синтаксису Нового Заповіту в так званих класичних нормах, буде неминуче викривляти розуміння тексту.

Отже, представивши достатньо доказів, що вживання κτάρουαи не обмежується виключно перфектом або плюперфектом, але розширилось на інші часи, включаючи теперішній, як в 1 Сол. 4:4, розглянемо другу проблему, а саме розуміння слова σκεῦος. Як буде показано нижче, його краще розуміти як фігуративне значення для слова «тіло» в широкому сенсі, і у вузькому, локальному контексті 1 Солунян 4:3-8 як евфемізм для чоловічих геніталій. Отже, нижче будуть розглянуті Біблійні та екстрабіблійні тексти де «посудина» вживається фігуративно для «тіла».

2 Кор. 4:7 «Ἐχομεν δὲ τὸν θησαυρὸν τοῦτον ἐν ὀστρακίνοις σκεῦεσιν, ἵνα ἡ ὑπερβολὴ τῆς δυνάμεως ἢ τοῦ θεοῦ καὶ μὴ ἐξ ἡμῶν» – «А ми маємо скарб цей у посудинах глиняних, щоб велич сили була Божа, а не від нас».

В цьому тексті ми однозначно бачимо, що метафора сфокусована на тілі Павла та його співпрацівників. І навіть якщо тут є ще й інші відтінки значення, воно безумовно підкреслює конотацію тіла². Про це говорить прикметник ὀστρακίνοις, а також σῶμα далі по тексту в тому же розділі 4:10; 5:6,8. Також в посланні до Римлян 9:20-23 Павло неодноразово використовує σκεῦος для позначення людини, щоб підкреслити тілесний аспект. В даному контексті Бог це гончар, а людство це глиняні πηλός глечики, посудини, які Бог створив³.

В 2 Тим. 2:21 Павло згадує людину яка очищує себе щоб бути «посудиною на честь». Не дивлячись на те що в даному випадку σκεῦος стосується всієї людини, а не лише конкретно тіла,

¹ Важливі роботи для розуміння цього процесу Caragounis, C. (2014). *New Testament Language and Exegesis: A diachronic approach* (Wissenschaftliche Untersuchungen zum Neuen Testament 323). Tübingen: Mohr Siebeck; Caragounis, C. (2010). *Greek: A language in Evolution: Essays in Honour of Antonios N. Jannaris*. Hildesheim: Georg Olms Verlag; Caragounis, C. (2004). *The development of Greek and the New Testament : Morphology, syntax, phonology, and textual transmission* (Wissenschaftliche Untersuchungen zum Neuen Testament 167). Tübingen: Mohr Siebeck.

² Plümacher, E. (1990). Σκεῦος. In H. Balz, G. Schneider (Ed.), *Exegetical dictionary of the New Testament* (Vol. 3, p. 250). Grand Rapids (Mich.): Eerdmans.

³ Існують десятки випадків вживання σκεῦος у розумінні «тіло». Майже весь перелік таких входжень можна знайти в статті Smith, J. E. (2001). 1 Thessalonians 4:4: Breaking the Impasse. *Bulletin for Biblical Research* 11(1), 91.

воно включає в себе і фізичне тіло. Випадки такого вживання ми знаходимо і в біблійній і не біблійній літературі, наприклад Дії 9:15 «І промовив до нього Господь: Иди, бо для Мене посудина вибрана він, щоб носити Ім'я Моє перед народами, і царями, і синами Ізраїля», тут Павло названий «вибраною посудиною» σκευός ἐκλογής. Мейсон зауважив, що σκευός в 1 Сол. 4:4 може бути «інструмент» щоб робити щось, а не ємкість або посудина, щоб щось містити¹. Він пише, що такі уривки як 2 Тим. 2:21 та Дії 9:15 є ближчими паралелями до 1 Сол. 4:4 ніж 2 Кор. 4:7. Це дійсно виглядає правдоподібно, але це не виключає відсилки до фізичного тіла² в 1 Сол. 4:4, бо тіло часто розглядається як інструмент для якоїсь праці чи завдання³.

Далі, є декілька цікавих контекстів в Посланні Варнави, текст написаний приблизно в кінці 1 століття. Тут «посудина» вживається в двох конотаціях, як просто «тіло», і як ємкість для духа людини.

Послання Варнави 7:3:

«γεγραμμένης ἐντολῆς Ὅς ἂν μὴ νηστεύσῃ τὴν νησ τεῖαν, θανάτῳ ἐξολεθρευθήσεται.» Ἐνετείλατο κύριος, ἐπεὶ καὶ αὐτὸς ὑπὲρ τῶν ἡμετέρων ἁμαρτιῶν ἐμελλεν τὸ σκευός τοῦ πνεύματος προσφέρειν θυσίαν, ἵνα καὶ ὁ τύπος ὁ γενόμενος ἐπὶ Ἰσαὰκ τοῦ προσενεχθέντος ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τελεσθῆ⁴

«В законі написана заповідь: хто не буде поститись постом, смертю згине, – так заповів Господь, тому що Він сам за гріхи наші мав принести в жертву посудину Свого духа, щоби виконалось і преображення бувше на Ісаку, коли він був покладений на жертівник»

Послання Варнави 21:8:

«Ἐρωτῶ ὑμᾶς, χάριν αἰτούμενος, ἕως ἔτι τὸ καλὸν σκευός ἐστὶν μεθ' ὑμῶν, μὴ ἐλλείπητε μηδενὶ αὐτῶν, ἀλλὰ συνεχῶς ἐκζητεῖτε ταῦτα καὶ ἀναπληροῦτε πᾶσαν ἐντολήν—ἔστιν γὰρ ἄξια»⁵

«Прошу вас та потребую цього замість подяки: доки з вами ця прекрасна посудина, на залишайте жодної з настанов, але безперестанку вникайте в них і виконуйте всяку заповідь, бо вони достойні того».

Розуміння σκευός як «тіла» людини часто зустрічається в Старому Заповіті, апокрифах СЗ, а також в сувоях мертвого моря⁶. Декілька прикладів:

Заповіт Нефталіма 2:2⁷:

«καθὼς γὰρ ὁ κεραμεὺς οἶδε τὸ σκευός, πόσον χωρεῖ, καὶ πρὸς αὐτὸ φέρει πηλόν, οὕτω καὶ ὁ κύριος πρὸς ὁμοίωσιν τοῦ πνεύματος ποιεῖ τὸ σῶμα, καὶ πρὸς τὴν δύναμιν τοῦ σώματος τὸ πνεῦμα ἐντίθησι.»

«Бо як гончар знає посудину, скільки вона має вміщати, і відповідно приносить глину, так і Господь створює тіло у відповідності до духа, відповідно до того скільки тіло зможе вмістити»

1QS XI:21⁸:

יְיָ יִלְוֶה אִשָּׁה מֵהַ י (ח) שֶׁב לַפְּנִיכָה הוּאָה מַעֲפָר מַגְבִּלוּ וְלַחֵם רֵמָה מְדוּרוֹ וְהוּאָה מִצִּירֹק

חֲמַר קוֹרֵץ וְלַעֲפָר תְּשׁוּקָתוֹ מֵהַ יֵשִׁיב חֲמַר וַיּוֹצֵר יָד וְלַעֲצָת מֵהַ יִבִּין

«І народжений жінкою чим розрахується перед Твоїм обличчям? Адже він – від пилу його заміс і їжа черв'яків – житло його. І він – порожня посудина. Відщипнута глина, і до праху його устремління. І що відповідь глина і створене рукою? І яку пораду зрозуміє?»⁹

Отже, наведених вище прикладів достатньо, аби продемонструвати вживання σκευός як вказівку на тіло людини. Такий широкий спектр входжень, як в корпусі текстів Павла так і поза ним, не виключає можливості що і в 1 Солунян 4:4 Павло міг вжити слово σκευός в тому ж сенсі.

Підсумовуючи дослідження, можна вказати на два важливих здобутки статті. По перше, аналіз синтаксису показав, що причин для обмеження слова κτῶμα в теперішньому часі лише

¹ Mason, A. J. (1902). The Epistle to the Thessalonians. In C. J. Ellicott (Ed.), *A Bible Commentary for English Readers* (Vol. 8, p. 138). 10 vols. London: Cassell.

² Bauer, W., Danker, F. W. (2000). *A Greek-English lexicon of the New Testament and other early christian literature* / (3rd ed.). Chicago: University of Chicago press., 799.

³ Рим. 6:13, 12:1, 1 Кор. 6:20, 2 Кор. 4:10

⁴ Ehrman, B. (2005). *The Apostolic Fathers. II: Epistle of Barnabas, Papias and Quadratus, Epistle to Diognetus, The shepherd of Hermas* (Reprint ed., Loeb classical library 25). Cambridge (Mass.): Harvard University Press.. 14.

⁵ Там само.

⁶ Йов 10:9, 38:4; Пс. 2:9; Іс. 29:16; 45:9-10

⁷ Charles, R. H. (1908). *The Greek Versions of the Testaments of the Twelve Patriarchs*. Oxford: Clarendon.

⁸ Barthélemy, D., Milik, J. T. (1955). *Discoveries in the Judaean Desert*. Oxford: Clarendon Press, 1, 107-118.

⁹ García, M., Tigchelaar E. (2008). *The Dead Sea scrolls study edition*. Seoul: Bestun Korea agency, 98.

інгресивним способом дії немає. Продовжена дія дієслова κτάομαι має багато контекстів, як в грецькій мові Нового Заповіту, так і в грецькій мові папірусів та септуагінті. На це також вказує поєднання в реченні κτάομαι з εἰδέναι, що вказує на його дуративний сенс. Таке розуміння дієслова κτάομαι дає можливість для іншої інтерпретації слово σκεῦος. Як було показано, воно має широкий спектр входжень зі значенням «тіло», як в біблійній так і в позабіблійній літературі. Отже, в такому поєднанні уривок 1 Солунян 4:4 може набувати значення «щоб кожен із вас навчився контролювати своє тіло в святості й честі».

References:

1. Antonets, N. B. (2015). V. Sukhomlynskyi u polemitsi shchodo stvorennia shkil-internativ [Sukhomlynskyi in the controversy on the establishment of boarding schools]. *Pedahohichnyi almanakh* [Pedagogical almanac], 26, 258-265. <http://nbuv.gov.ua/UJRN/pedalm_2015_26_44> (2020, January, 26). [in Ukrainian].
2. Abercrombie, J. R. (1978). The University Museum's Collection of Papyri and Related Materials. *Expedition*, 20 (2), 32-37. [in English].
3. Barthélemy, D., Milik, J. T. (1955). *Discoveries in the Judaean Desert*. Oxford: Clarendon Press, 1, 107-118. [in English].
4. Bauer, W., Danker, F. W. (2000). *A Greek-English lexicon of the New Testament and other early christian literature*. Chicago: University of Chicago press. [in English].
5. *Bibliia, abo, Knyhy Sviatoho Pysma Staroho y Novoho Zapovitu: iz movy davnoievreiskoi y hretskoi na ukrainsku doslivno nanovo perekladena* (1977) [The Bible, or, the Book of the Holy Scriptures of the Old and New Testaments: from the language of Hebrew and Greek into Ukrainian literally re-translated (1977)]. Toronto: Canadian Bible Society. [in Ukrainian].
6. Caragounis, C. (2002). Parainesis on ἈΓΙΑΣΜΟΣ (1 Th 4:3-8). *Filología neotestamentaria*, 15, 145. [in English].
7. Caragounis, C. (2004). *The development of Greek and the New Testament : Morphology, syntax, phonology, and textual transmission (Wissenschaftliche Untersuchungen zum Neuen Testament 167)*. Tübingen: Mohr Siebeck. [in English].
8. Caragounis, C. (2010). *Greek: A language in Evolution: Essays in Honour of Antonios N. Jannaris*. Hildesheim: Georg Olms Verlag. [in English].
9. Caragounis, C. (2014). *New Testament Language and Exegesis: A diachronic approach (Wissenschaftliche Untersuchungen zum Neuen Testament 323)*. Tübingen: Mohr Siebeck. [in English].
10. Carras, G. (1990). *Jewish Ethics and Gentile Converts. Remark on 1 Thess 4:3-8*. In R. F. Collins (Ed.), *The Thessalonian Correspondence*. Peeters/Leuven University Press: Leuven. [in English].
11. Charles, R. H. (1908). *The Greek Versions of the Testaments of the Twelve Patriarchs*. Oxford: Clarendon. [in English].
12. Edgar, C., Hunt, A. S. (1963). *Non-literary papyri: Public documents*. London: Heinemann. [in English].
13. Ehrman, B. (2003). *The Apostolic Fathers. I: I Clement, II Clement, Ignatius, Polycarp, Didache*. Cambridge (Mass.): Harvard University Press. [in English].
14. Ehrman, B. (2005). *The Apostolic Fathers. II: Epistle of Barnabas, Papias and Quadratus, Epistle to Diognetus, The shepherd of Hermas*. Cambridge (Mass.): Harvard University Press. [in English].
15. Elgvin, T. (1997). To master his own vessel. 1 Thess 4.4 in light of new Qumran evidence. *New Testament Studies*, 43 (4), 611. [in English].
16. García, M., Tigchelaar E. (2008). *The Dead Sea scrolls study edition*. Seoul: Bestun Korea agency. [in English].
17. Grenfell, B., Hunt, A. S., Smyly, J. G. (1902). *The Tebtunis papyri*. London: Frowde. [in English].
18. Horsley G. H. R. (1982). *New Document Illustrating Early Christianity*. Macquarie University, 2. [in English].
19. Jannaris, A. N. (1897). *An historical Greek grammar, chiefly of the Attic dialect as written and spoken from classical antiquity down to the present time: founded upon the ancient texts, inscriptions, papyri and present popular Greek*. London: Macmillan, 438. [in English].
20. Kittel, G. (1964). *Theological dictionary of the New Testament*. Grand Rapids: Eerdmans, 360. [in English].
21. Liddell, H. G., Scott, R., Stuart, H., Jones, A. (1996). *Greek-English Lexicon*. Oxford: Clarendon. [in English].
22. Louw, J. P., Nida, E. A. (1988). *Greek-English lexicon of the New Testament: Based on semantic domains*. New York, NY, USA: United Bible Societies. [in English].
23. Lust, J. (2003). *A Greek-English lexicon of the Septuagint*. Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft. [in English].
24. Mason, A. J. (1902). The Epistle to the Thessalonians. In C. J. Ellicott (Ed.), *A Bible Commentary for English Readers*. 10 vols. London: Cassell, 8, 138. [in English].
25. Migne, J. P. (1862). *Patrologia Graeca*. Paris, 62. [in English].
26. Muraoka, T. (2009). *A Greek-English lexicon of the Septuagint*. Leuven: Peeters. [in English].
27. Nestle, E., Aland, K., Nestle, E., Aland, B. (2012). *Novum Testamentum Graece*. Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft. [in English].
28. Plümacher, E. (1990). Σκεῦος. In H. Balz, G. Schneider (ed.) *Exegetical dictionary of the New Testament*. Grand Rapids (Mich.): Eerdmans, 3, 250. [in English].

29. Rigaux, B. (1956). *Saint Paul, les épîtres aux Thessaloniens (Études bibliques)* [Saint Paul, the Thessalonic Stories (Bible Studies)]. Paris: Gabalda. [in French].
30. Schaff, P. (1978). *A select library of the Nicene and post-Nicene fathers of the christian Church*. Grand Rapids (Mich.): Eerdmans. [in English].
31. Smith, J. E. (2001). 1 Thessalonians 4:4: Breaking the Impasse. *Bulletin for Biblical Research*, 11 (1), 91. [in English].
32. Thucydides (1920). *History of the Peloponnesian War*. Cambridge, MA: Harvard University Press, II (3-4), 360-361. [in English].